

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22967754

Konu : Soru Önergeleri (7/35660)

7/35660
GK 34

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1726344 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Haydar ALTINTAŞ'a ait 7/35660 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35660) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 1166E233-3A09-480F-816C-08EC676DB85B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAYDAR ALTINTAŞ'A AİT 7/35660 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitkisel üretimde önemli ölçüde kayıplara neden olan istilacı ve polifag bir zararlı olan Kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*) ülkemizde ilk defa 2017 yılında görülmüştür.

Kahverengi kokarca, dünyada tarım ve kent zararlısı olarak kabul edilmektedir. Bu zararlı kış soğuklarına karşı dayanıksız bir canlıdır, kendisini soğuktan korumak ve kışı geçirmek için sonbahar döneminde tarımsal alanlardan ev, ahır, depo vb. korunaklı alanlara çekilir. Bakanlığımız öncülüğünde kışlak mücadelesi için eğitim yayım ve mücadele organizasyonları yapılmaktadır. Ayrıca zararlıyla mücadelede belediyeler, sivil toplum kuruluşları vb. paydaşlarla tarım dışı alanlarda da mücadelede iş birliği yapılması büyük önem arz etmektedir.

2023 yılında “Kahverengi Kokarca Eylem Planı” uygulamaya konulmuş ve 2024 yılında “Kahverengi Kokarca ile Mücadele Seferberliği” başlatılmıştır.

Zararlıyla mücadelede mekanik (süpürme, toplama, imha), biyoteknik (feromon tuzaklar), biyolojik [Samuray arıcığı (*Trissolcus japonicus*), sülün] ve kimyasal mücadele yöntemleri uygulanmaktadır.

46 ilde 212 ilçede, 1.272 teknik personelle 631 lokasyonda çalışmalar yürütülmektedir.

Biyoteknik mücadele çerçevesinde, Kahverengi kokarca zararlısına yönelik 82 bin 994 feromon tuzak kurulmuştur.

Zararlı popülasyonunu azaltılmasında en etkili yollardan biri “Samuray arıcığı” yumurta parazitoitinin kullanıldığı biyolojik mücadele yöntemidir.

Samuray Arıcığı Salım Rehberi hazırlanarak il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimize gönderilmiştir.

Kahverengi Kokarca Ülkesel Entegre Mücadele Yönetimi Projesi kapsamında, 1,6 milyon Samuray arıcığı salımı yapılmıştır. Mücadeleye yönelik etkinlik tespit çalışmaları yapılmaktadır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğümüz tarafından Kahverengi kokarca ile biyolojik mücadele kapsamında sülünlerin faydalı olup olmayacağıyla ilgili akademik çalışmalar yapılmış ve sülünlerin Kahverengi kokarca predatörü olduğu gözlemlenmiştir.

DKMP Genel Müdürlüğümüz Kanatlı Hayvan Yerleştirme Programı kapsamında Doğu ve Batı Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere etkilenen bölgelere 2.350 sülün salımı yapılmıştır.

Evlerin ilaçlanması, Sağlık Bakanlığınca ruhsatlandırılmış biyosidal ürünlerle ve yetkilendirilmiş kişilerce uygulanmaktadır.

Bu kapsamda İl tarım ve orman müdürlüklerimizin kontrolünde 2024-2025 yılı kışlak mücadelesi döneminde 1,3 milyon hanede biyosidal ilaçlama yapılmıştır.

Kahverengi kokarcaya karşı ruhsatlı pestisitlerin kullanımı sadece fındıkta mevcut olduğundan birçok meyve, sebze ve tarla ürünüde kullanımı hakkında araştırma enstitülerimizce il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimizde görevli teknik personellere yönelik çok sayıda eğitim düzenlenmiştir.

2025 yılında 91.741 üreticiye, 1.174 basın mensubuna ve 2.368 sektör temsilcisine bilgilendirme yapılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ondokuzmayıs Üniversitesi ile Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından hazırlanan “Kahverengi Kokarca ile Biyolojik Mücadelede Bakteri Kökenli Entomopatojenlerin Araştırılması ve İnsektisidal Aktivite Gösteren Moleküllerin Kimyasal Yapılarının Karakterizasyonu” isimli TÜBİTAK 1001 Projesi’nin saha çalışmaları yürütmektedir. Bununla birlikte yeni cezbet-öldür noktası, yerli feromon ve entomopatjojenlerle ilgili yeni projeler de Osmangazi, Sabancı ve Ondokuz Mayıs üniversiteleri ile ortak olarak hazırlanmaktadır.

Zararlıya karşı mücadeleye yönelik Bakanlığımız, TÜBİTAK ve özel sektör tarafından finanse edilen çok sayıda bilimsel araştırma projesi yürütülmekte; yerli üretim feromon ve tuzak geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup 2025 yılı itibarıyla yerli bir feromon geliştirilmiştir. Bunun yanında funnel tarz olarak geçen ve biyoteknik mücadelede kullanılan feromon tuzaklar Bakanlığımız teknik personellerince tasarlanıp üreticilerin kullanımı için teknik çizimleri paylaşılmış, bulaş olan illerin tamamında bunlar kullanılmaktadır.

Bakanlığımızca ıfık destekli feromon tuzak tasarımı yapılmış patenti alınmış olup 2026 yılında kullanılmak üzere hazırlıklar sürdürülmektedir.

Üretim ve mücadele çalışmalarında gerekli bütçe aktarılmış olup 2026 yılında Kahverengi kokarca’nın biyolojik mücadelesinde bulaşık ve riskli bulunan alanlara ülke çapında 1.650.000 samuray arısı salımı hedeflenmektedir.

Kahverengi kokarca biyoteknik ve kışlak mücadelesi için demonstrasyon mahiyetinde üreticilerimize feromon tuzak ve kimyasal madde yardımı yapılmaktadır. Ayrıca Kahverengi kokarca mücadelesi kapsamında alınacak zirai mücadele alet ve ekipman alımları kırsal kalkınma destekleri kapsamına alınmıştır.